

Nr 769

Av herr Gustafsson i Kårby m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 70, med förslag till lag om församlingsstyrelse m. m.

(Lika lydande med motion nr 650 i Första kammaren)

I proposition nr 70 framlägges förslag till lag om församlingsstyrelse. Som helhet betraktat måste lagförslaget betecknas såsom tillfredsställande. Det bör göra det möjligt att med bibehållen hävdvunnen självstyrelse handlägga de kyrkliga angelägenheterna på ett ändamålsenligt sätt.

Frågan om samråd mellan kyrklig och borgerlig kommun har emellertid i lagförslaget behandlats på ett sätt som måste anses otillfredsställande från principiell synpunkt. Enligt § 69 skall kyrkorådet, innan förslag till utgifts- och inkomststat uppgöres, samråda med den borgerliga kommunens styrelse. I sin kommentar till det föreslagna stadgandet framhåller departementschefen att underlåtenhet att samråda med den borgerliga kommunen kan föranleda att ett fattat statbeslut efter besvär blir undanröjt såsom i olaga ordning tillkommet.

Det kan givetvis inte riktas erinringar mot att samråd i hithörande ekonomiska ting förekommer mellan den kyrkliga och borgerliga kommunen. I flertalet fall torde samråd eller underrättande om föreliggande planer beträffande utgifts- och inkomststat på ett eller annat sätt förekomma redan nu. Ur principell synvinkel kan dock riktigheten i en direkt föreskrift, som gäller skyldighet till samråd endast för den ena kommunen, ifrågasättas. Sakligt sett har både den kyrkliga och den borgerliga kommunen samma behov av upplysningar beträffande den andra kommunens planer. Båda kommunerna är därjämte gentemot varandra fristående och suveräna. Det framstår då som principiellt otillfredsställande att för den ena föreskriva en skyldighet gentemot den andra. Rimligen borde stadgandet i lagen om församlingsstyrelse ha en motsvarighet i kommunallagen, så att förpliktelsen bleve ömsesidig.

För borgerliga kommuner, som endast omfattar ett fåtal församlingar, skulle en sådan föreskrift inte medföra några praktiska olägenheter. I kommuner, som omfattar ett stort antal församlingar, kan det dock vara förenat med vissa olägenheter med en sådan föreskrift om obligatoriskt samråd. Därtill torde det te sig överflödigt, emedan en enda församlings ekonomiska planer mestadels saknar större betydelse för en sådan större borgerlig kommuns ställningstaganden i egna ekonomiska frågor och emedan de med det löpande arbetet i församlingarna förknippade ekonomiska

spörsmålen icke låter sig påverkas av den borgerliga kommunens ekonomiska planer. Förekommer det inom en församling andra ekonomiska frågor, av engångskaraktär och större räckvidd, torde detta komma till kännedom utan föreskrift om obligatoriskt samråd. En föreskrift för den borgerliga kommunen om obligatoriskt samråd torde bl. a. av dessa skäl böra avvisas.

Emellertid kan en föreskrift för de kyrkliga kommunerna om obligatoriskt samråd med den borgerliga kommunen bli nog så besvärande för borgerliga kommuner som omfattar många församlingar. För att var och en av församlingarna skulle kunna fatta statbeslut i sådan ordning att det samma inte kan undanröjas på grund av att det tillkommit i olaga ordning skulle fordras bl. a. att de var och en samråder med den borgerliga kommunens styrelse. Om samrådsskyldigheten föreskrives endast för församling, skulle därav följa att initiativ till samråd likaledes måste tillkomma församling. Med hänsyn till ev. besvär måste varje församling beakta det formella förfarandet vid samrådet, trots att någon viss formell ordning inte är föreskriven. Även — och inte minst — ur den borgerliga kommunens synvinkel torde detta inge betänkligheter. Varje församling inom en kommun torde nämligen äga rätt att påfordra samråd i den ordning den själv, bl. a. med hänsyn till besvärsfrågan, finner erforderligt. Om å andra sidan detta inte är fallet, skulle det framstå som synnerligen otillfredsställande om församlings statbeslut kunde undanröjas såsom tillkommet i olaga ordning, därest föreskrivet samråd icke ägt rum.

I flertalet fall torde ett önskligt samråd mellan kyrklig och borgerlig kommun komma till stånd utan uttrycklig föreskrift härom. Förekommer å andra sidan motsättningar, torde inte samrådsförfarandet kunna avhjälpa dessa. Det får i stället anses ådagalagt att den föreslagna föreskriften kan åstadkomma ytterligare irritation och även ge upphov till motsättningar som eljest inte skulle ha uppkommit. Av nämnda anledningar föreslår vi att ifrågavarande föreskrift inte skall ingå i lagen om församlingsstyrelse.

Med hänvisning till ovan anförda hemställas,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 70, förslaget till lag om församlingsstyrelse, måtte besluta att andra stycket § 69, om föreskrift för kyrkoråd att innan förslag till utgifts- och inkomststat uppgöres samråda med kommunens styrelse, må utgå.

Stockholm den 18 april 1961

Einar Gustafsson
i Kårby

Harry Währendorff

Anders Dahlgren

Emil Elmwall